

**ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN DIVERSE REGELINGEN,
WAT BETREFT DE UITVOERING VAN DE VERORDENING (EU) 2024/1309
VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN 29 APRIL 2024
INZAKE MAATREGELEN OM DE KOSTEN VAN DE UITROL VAN
ELEKTRONISCHE COMMUNICATIENETWERKEN MET GIGABITSNELHEDEN
TE VERLAGEN, TOT WIJZING VAN VERORDENING (EU) 2015/2120 EN
TOT INTREKKING VAN RICHTLIJN 2014/61/EU
(GIGABITINFRASTRUCTUURVERORDENING)**

Samenvatting

De gigabitinfrastructuurverordening is van toepassing met ingang van 12 november 2025. Deze verordening heeft als doel een snellere uitrol van digitale netwerk-infrastructuur in heel Europa. Deze verordening heft de breedbandrichtlijn verlaging breedband-kosten van 2014 op.

In 2017 werden een aantal decreten gewijzigd om de omzetting van de breedbandrichtlijn te bewerkstelligen. Nu deze richtlijn opgaat in de gigabitinfrastructuurverordening zijn er wijzigingen in deze decreten vereist.

MEMORIE VAN TOELICHTING

I. ALGEMENE TOELICHTING

A. Situering

De gigabitinfrastructuurverordening heeft als doel een snellere uitrol van digitale netwerkinfrastructuur in heel Europa. Deze verordening heft de richtlijn 2014/61/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten van de aanleg van elektronischecomunicatienetwerken met hoge snelheid ("breedbandrichtlijn") op.

Deze breedbandrichtlijn werd omgezet via het decreet van 10 november 2017 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten voor de aanleg van elektronischecomunicatienetwerken met hoge snelheid en tot wijziging van diverse decreten. Dit decreet bevat een aantal sectoroverschrijdende bepalingen en wijzigt een aantal sectordecreten om de omzetting van de breedbandrichtlijn te bewerkstelligen. Nu de breedbandrichtlijn opgaat in de gigabitinfrastructuurverordening moet het decreet van 10 november 2017 worden opgeheven en zijn er wijzigingen aan de sectordecreten vereist. De wijzigingen beogen onder meer een uitbreiding van het toepassingsgebied van GIPOD, met name de mogelijkheid om samenwerking te organiseren voor bepaalde bovengrondse werken op het openbaar domein en minimale aanpassingen bij KLIP.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

De vraag stelde zich in welke mate de bepalingen uit diverse decreten verenigbaar waren met de gigabitinfrastructuurverordening. Er werd een analyse gemaakt door de betrokken beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid omtrent de toepassing van de gigabitinfrastructuurverordening en de impact op GIPOD of KLIP.

De breedbandrichtlijn moest, nu het om een Europese richtlijn ging, worden omgezet. Op Vlaams niveau gebeurde dat door middel van het hogervermelde decreet van 10 november 2017. Daarnaast werd er ook een Samenwerkingsakkoord van 14 juli 2017 tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van de omzetting van Richtlijn 2014/61/EU gesloten waarbij er een Instantie voor Geschillenbeslechting inzake netwerkinfrastructuren werd opgericht. Met dit samenwerkingsakkoord werd ingestemd door middel van het decreet van 15 december 2017.

De gigabitinfrastructuurverordening mag in principe, nu het om een Europese Verordening gaat, niet worden overgeschreven. De Europese verordeningen hebben immers rechtstreekse werking. Een aantal omzettingsbepalingen van de richtlijn worden dus met dit ontwerp opgeheven of aangepast.

Om uitvoering te geven aan de gigabitinfrastructuurverordening zijn niettemin een aantal aanpassingen aan de regelgeving noodzakelijk.

Voor GIPOD werd een bevraging gehouden bij de sector. Er werd via Agoria een vragenlijst rondgestuurd en geconsolideerd waarbij gepolst werd naar de noden om samenwerking te coördineren breder dan grondwerken, nood aan informatie rond civiele werken aan overheidsgebouwen en nood aan informatie over fysieke infrastructuur. Hierbij werd telkens gevraagd achter de nood zelf en de geschiktheid van GIPOD als faciliterend platform. Hieruit bleek dat GIPOD werd gezien als geschikt platform voor coördinatie van bovengrondse werken en dat hier nood aan was. Deze nood werd verder onderzocht door bilaterale gesprekken met enkele telecomspelers waar o.a gevraagd werd naar de huidige werking, de kosten en baten.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

Impactanalyse

Gelet op het overschrijfverbod kunnen een aantal bepalingen die door middel van het decreet van 10 november 2017 in Vlaamse regelgeving werden ingevoegd, opnieuw worden opgeheven.

Wat GIPOD betreft beogen de wijzigingen een uitbreiding van het toepassingsgebied van GIPOD, met name de mogelijkheid om samenwerking te organiseren voor bepaalde bovengrondse werken op het openbaar domein. Deze uitbreiding betreft voornamelijk nutsbedrijven en lokale besturen die werken plannen of uitvoeren.

De uitbreiding creëert geen extra verplichtingen voor burgers, maar kan net bijdragen aan betere afstemming van hinderlijke werken met een positief effect op de mobiliteit en bereikbaarheid van voorzieningen.

De uitbreiding vereist geen structurele bijkomende overheidsmiddelen. Technische aanpassingen aan het GIPOD-platform vallen binnen de bestaande roadmap.

De impact op de nutssector wordt als minimaal ingeschat, gezien het vrijblijvend karakter van de samenwerkingsoptie en het feit dat het om bestaande actoren binnen het GIPOD-ecosysteem gaat. De wijziging ondersteunt op termijn efficiëntiewinsten via betere planningscoördinatie.

De wijziging heeft beperkte impact op de werking van lokale besturen. Zij blijven zoals vandaag verantwoordelijk voor het verlenen van toelatingen, maar kunnen profiteren van een ruimere coördinatie mogelijkheid, ook voor bovengrondse werken.

Implementatie

C. Totstandkomingsprocedure

De wijzigingsbepalingen voor het GIPOD-decreet zijn in samenspraak met de betrokken sectoren en belanghebbenden opgesteld. Een zeer brede werkgroep, die onder andere vertegenwoordigers van het Agentschap Wegen en Verkeer, De Lijn, het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO), Aquafin, de Vlaamse Raad voor Nutsbedrijven (VRN) met vertegenwoordigers van de verschillende disciplines waaronder Wyre of Proximus, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) bevat, heeft zich in de periode oktober 2024 - oktober 2025 gebogen over alle vereiste wijzigingen.

A. Advies SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen)

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) gaf advies XX 2026.

B. Advies MORA (Mobiliteitsraad van Vlaanderen)

De Mobiliteitsraad van Vlaanderen gaf advies XX 2026.

C. Advies Raad van State

De Raad van State gaf advies nr. [...] op [...].

D. Bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest

Het voorliggend ontwerp van decreet regelt een aangelegenheid die zowel behoort tot de bevoegdheid van het Vlaamse Gewest als van de Vlaamse Gemeenschap.

II. Toelichting bij de artikelen

Hoofdstuk 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit ontwerp van decreet regelt gemeenschaps- en gewestaangelegenheden.

Immers het KLIP-decreet, dat met dit decreet wordt gewijzigd, betreft zowel gewest- als gemeenschapsaangelegenheden.

Hoofdstuk 2. Wijziging van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven

Artikel 2

Artikel 12 van het decreet van 10 november 2017 voegde twee leden toe aan artikel 104 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

Deze bepalingen blijven relevant onder de gelding van de gigabitinfrastructuurverordening, maar de verwijzingen naar artikel 4 van het decreet van 10 november 2017 (dat opgeheven wordt bij artikel 24 van dit ontwerp) moeten vervangen worden door een verwijzing naar artikel 3 van de verordening.

Hoofdstuk 3. Wijziging van het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993

Artikel 3

De breedbandrichtlijn werd, specifiek voor wat betreft het beleidsdomein Mobiliteit en Openbare Werken, omgezet in het decreet van 18 december 1992 houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1993, namelijk door middel van het decreet van 10 november 2017, waarbij aan artikel 42 van het decreet van 18 december 1992 een tweede en derde lid werd toegevoegd met betrekking tot de redenen om een vergunning privaat gebruik te kunnen weigeren voor de aanleg van elektronische-communicatienetwerken, specifiek, gelet op het toepassingsgebied van het decreet, voor wat betreft het gebruik van het openbare domein van de gewestwegen, de waterwegen, de zeewering en de dijken.

Aangezien de redenen om de toegang tot fysieke infrastructuur te weigeren, zoals deze zijn opgenomen in artikel 3, lid 5 van de gigabitinfrastructuurverordening rechtstreeks van toepassing zijn, moeten artikel 42, tweede en derde lid van het decreet van 18 december 1992 worden opgeheven.

Hoofdstuk 4. Wijzigingen KLIP-decreet

Artikel 4

Gelet op de intrekking van de richtlijn 2014/61/EU wordt artikel 1/1 worden opgeheven.

Artikel 5

De naam van KLIP zal worden gewijzigd. Het wordt gedefinieerd als het "Kabel – en leidinginformatieplatform".

Er worden twee nieuwe begrippen geïntroduceerd:

- Elektronischecommunicatienetwerk;
- Netwerk met zeer hoge capaciteit.

Voor de definiëring van deze begrippen wordt verwezen naar richtlijn (EU) 2018/1972 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2018 tot vaststelling van het Europees Wetboek voor elektronische communicatie (herschikking).

Artikel 6

Dit artikel wijzigt de doelstelling van het KLIP-decreet in lijn van de gigabitinfrastructuurverordening.

Artikel 7

Dit artikel bevat een uitwerking van de Gigabitinfrastructuurverordening.

Hoofdstuk 5. Wijziging van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013

Artikel 8

Artikel 18 van het decreet van 10 november 2017 voegde een paragraaf 4 toe aan artikel 6.4.4 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 ter uitvoering van artikel 7, lid 3, van de BBC-richtlijn dat een bijzondere motiveringsplicht vereiste voor de weigering van vergunningen.

Deze motiveringsplicht is nu opgenomen in artikel 7, lid 5, van de gigabitinfrastructuurverordening dat directe werking heeft, zodat een doorvertaling in het Onroerenderfgoeddecreet niet meer nodig is. Paragraaf 4 wordt daarom opgeheven.

Hoofdstuk 6. Aanpassingen GIPOD-decreet

Artikel 9

Gelet op de intrekking van de richtlijn 2014/61/EU dient artikel 2, tweede lid van het GIPOD-decreet te worden ingetrokken.

Artikel 10

In de gigabitinfrastructuurverordening zijn een aantal definities opgenomen die ook in het GIPOD-decreet terug keren. Gelet op de rechtstreekse toepassing van de gigabitinfrastructuurverordening worden deze definities opgeheven.

De definitie van de geschillencommissie wordt aangepast aan de wijzigingen.

Om verwijzing doorheen het GIPOD-decreet naar de gigabitinfrastructuurverordening mogelijk te maken, wordt een verwijzing naar deze verordening ingevoegd.

Artikel 11

De doelstelling van GIPOD wordt afgestemd op de doelstelling van de gigabitinfrastructuurverordening. Deze verordening heeft tot doel de uitrol van netwerken met zeer hoge capaciteit (very high capacity networks — VHC-netwerken) te faciliteren en te stimuleren door het gezamenlijke gebruik van bestaande fysieke infrastructuur te bevorderen en door een efficiëntere uitrol van nieuwe fysieke infrastructuur mogelijk te maken, zodat dergelijke netwerken sneller en goedkoper kunnen worden uitgerold. Via GIPOD is het mogelijk grondwerken en werken te registreren en te coördineren, beide maken civiele werken zoals gedefinieerd in de gigabitinfrastructuurverordening uit. Zo kan de uitrol van VHC netwerken versneld worden.

GIPOD voorziet vandaag al in coördinatie van grondwerken. Uit de bevraging bij de telecomsector blijkt dat bovengrondse werken op de dag van vandaag niet gecoördineerd worden. Voor de meeste spelers is de nood hiervoor ook beperkt vanwege de klantgestuurde vraag en/of beperkte omvang. Bij grotere ingrepen bv. Werken aan bruggen, zou dit wel voordelen opleveren. Doordat dit voor grondwerken al via GIPOD verloopt zien zij het GIPOD ook als de toegewezen tool voor de coördinatie van bovengrondse werken. De basis voor deze coördinatie is inzicht verkrijgen in wanneer en waar dergelijke werken gepland worden.

Artikel 12

Op basis van artikel 8 van het GIPOD-decreet dienen initiatiefnemers elk grondwerk te registreren. De registratie van grondwerken door netwerkoperatoren voor VHC valt hier ook onder en zij gebruiken het GIPOD via deze procedure om dit te doen.

Bij bevraging aan de telecomsector blijkt GIPOD te voldoen aan de noden op dit vlak.

Gelet op de gigabitinfrastructuurverordening dient dit artikel minimaal aangepast te worden. Zo maken we het mogelijk dat grondwerken in kritieke nationale of Vlaamse kritieke infrastructuur niet geregistreerd moeten worden in het GIPOD door een uitbreiding van de reeds bestaande uitzondering op de verplichting in artikel 8, §1 van het GIPOD-decreet. Deze tekst werd opgesteld naar analogie met wat reeds is opgenomen in artikel 16/3 van het GIPOD decreet.

Ten slotte bepaalt de gigabitinfrastructuurverordening concrete minimuminformatie die geregistreerd moeten worden. GIPOD verzamelt reeds al deze informatie in

haar platform. De wijziging concretiseert dit juridisch door een verwijzing naar de verordening. Voor een grondwerkzone hoeft dit niet te worden doorgegeven gelet op de niet comptabiliteit met de gigabitinfrastructuurverordening.

Artikel 13

Op basis van artikel 9 van het GIPOD-decreet dienen initiatiefnemers een werk dat hinder veroorzaakt te registreren. De registratie van werken door netwerkoperatoren voor VHC valt hier ook onder en zij gebruiken het GIPOD via deze procedure om dit te doen. In een nieuwe paragraaf dat dit artikel gaat toevoegen zullen ook werken aan fysieke infrastructuren via het GIPOD geregistreerd kunnen worden om toepassing te maken van de registratieverplichting van civiele werken van artikel 5 gigabitinfrastructuurverordening. Het betreft hier een restcategorie van werken die mogelijks niet gevat zouden worden onder §1 omdat deze paragraaf bijkomende voorwaarden oplegt aan de werken. De werken blijven beperkt tot hetgeen groter dan 50 m2. Werken zoals inspecties vallen hier bijvoorbeeld niet onder. Ten slotte maken we het mogelijk dat werken aan fysieke infrastructuur in kritieke nationale of Vlaamse kritieke infrastructuur niet geregistreerd moeten worden in het GIPOD. Deze tekst werd opgesteld naar analogie met wat reeds is opgenomen in artikel 16/3 van het GIPOD decreet.

Ten slotte bepaald de gigabitinfrastructuurverordening concrete minimuminformatie die geregistreerd moeten worden. GIPOD verzamelt reeds al deze informatie in haar platform. De wijziging concretiseert dit juridisch door een verwijzing naar de verordening.

Artikel 14

De gigabitinfrastructuurverordening bepaalt de concrete minimuminformatie die geregistreerd moeten worden. GIPOD verzamelt reeds al deze informatie in haar platform. De wijziging concretiseert dit juridisch door een verwijzing naar de verordening. Voor een grondwerkzone hoeft dit niet te worden doorgegeven gelet op de niet comptabiliteit met de gigabitinfrastructuurverordening.

Artikel 15

Via artikel 11 kan er coördinatie plaats vinden tussen grondwerken. Om te voldoen aan de gigabitinfrastructuurverordening wordt een uitzondering voorzien op de coördinatie als de grondwerken kritieke nationale of Vlaamse kritieke infrastructuur omvat.

Artikel 16

Een nieuw artikel wordt in het GIPOD-decreet ingevoegd om, in overeenstemming met artikel 5, lid 1 van de gigabitinfrastructuurverordening, coördinatie van werken mogelijk te maken via het GIPOD-platform. Er werd een expliciete keuze gemaakt om dit te voorzien via een projectaanvraag aangezien de definitie hiervan ruimer is dan de synergieaanvraag.

Er zijn twee stilzwijgende beslissingen opgenomen, beide zijn reeds beschreven in artikel 11 GIPOD – decreet en werden in dit ontwerp behouden op vraag van de sector om zo dicht mogelijk bij de huidige bepalingen van het GIPOD-decreet te blijven.

De krijtlijnen van de functionaliteit voor projectaanvragen werden in 2024 uitgewerkt in het vernieuwingsdocument voor toekomstige ontwikkelingen in GIPOD. Dit document werd in werkgroepen met stakeholders van het GIPOD uitgewerkt. De verdere detaillering van deze functionaliteit wordt volgens de roadmap planning afgetoetst met stakeholders via business werkgroepen.

Artikel 17

Deze bepaling maakt een nieuwe indeling mogelijk in hoofdstuk 10 handhaving. Via deze wijzigingen wordt de handhaving van het GIPOD-decreet verduidelijkt met name enerzijds door administratieve sancties die het Eigen Vermogen Digitaal Vlaanderen kan opleggen en anderzijds de geschillencommissie die mogelijke geschillen op basis van de gigabitinfrastructuurverordening kan beslechten op Vlaams administratief niveau.

Artikel 18 en 19

Deze bepalingen heffen de uitvoeringsartikelen op van de breedbandrichtlijn. Deze verplichtingen zijn reeds geïncorporeerd in de verplichtingen van artikelen 8, 9, 11 en, het nieuw artikel, 11/1.

Artikel 20

Deze bepaling maakt een nieuwe indeling mogelijk in hoofdstuk 10 handhaving. Het verduidelijkt de rol van de Geschillencommissie als onderdeel van GIPOD. De gigabitverordening legt op dat er een instantie moet instaan voor geschillenbeslechting. In het voormelde samenwerkingsakkoord van 2017 werd besloten om een nationale instantie en regionale instanties op te richten. De geschillencommissie van GIPOD is echter de regionale instantie die voor GIPOD specifiek aan handhaving zal doen.

GIPOD staat in voor de coördinatie van civiele werken, meer bepaald grondwerken en werken. Op basis van de gigabitinfrastructuurverordening is het mogelijk om geschillen voor te leggen hieromtrent aan de geschillencommissie.

Artikel 21 en 22

De geschillencommissie kan sancties opleggen op basis van de gigabitinfrastructuurverordening. Dit artikel voorziet in de correcte verwijzing.

Hoofdstuk 7. Opheffing van het decreet van 10 november 2017 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten voor de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid en tot wijziging van diverse decreten

Artikel 23

Hoofdstuk 1 tot en met 4 van het decreet van 10 november 2017 inzake maatregelen ter verlaging van de kosten voor de aanleg van elektronische-communicatienetwerken met hoge snelheid en tot wijziging van diverse decreten, bevatten bepalingen die de richtlijn gedeeltelijk omzetten, in de mate dat die niet in sectorale regelgeving kon omgezet worden:

- de artikelen 4 tot en met 8 zetten de artikelen 3 en 4 van de richtlijn gedeeltelijk om; overeenkomstige bepalingen zijn nu opgenomen in artikel 3, lid 1 en 5, en artikel 4, lid 1, 3, 5 en 6, van de gigabitinfrastructuurverordening en zijn rechtstreeks van toepassing. Deze artikelen moeten dus opgeheven worden.
- de artikelen 9 tot en met 11 bevatten sancties en handhabingsbepalingen die overbodig zijn omdat die voortaan worden opgenomen in het samenwerkingsakkoord *tussen de Federale Staat, de Gemeenschappen en de Gewesten in het kader van de uitvoering van artikelen 12, lid 3, 13 en 14 van Verordening (EU) 2024/1309 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2024 inzake maatregelen om de kosten van de uitrol van elektronischecommunicatienetwerken met gigabitsnelheden te verlagen, tot wijziging van Verordening (EU) 2015/2120 en tot intrekking van Richtlijn 2014/61/EU, met betrekking tot het centraal nationaal digitaal toegangspunt en de geschillenbeslechting*
- de artikelen 1 tot en met 3 bevatten inleidende bepalingen die niet langer relevant zijn, gelet op de opheffing van de artikelen 4 tot en met 11.

De minister-president van de Vlaamse Regering, de Vlaams minister van Economie, Innovatie en Industrie, Buitenlandse Zaken, Digitalisering en Facilitair Management

Matthias DIEPENDAELE

De Vlaamse minister van Wonen, Energie en Klimaat, Toerisme en Jeugd,

Melissa DEPRAETERE

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand, Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Ben WEYTS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER